

อุดมการณ์กับการเปลี่ยนแปลงของพรรคพลังธรรม

นายสยาม วัฒนะมงคลรักษ์



วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการปกครอง ภาควิชาการปกครอง

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2540

ISBN 974-638-610-7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

IDEOLOGY AND CHANGES IN THE PALANGDHARMA PARTY

Mr.Siam Watanamongkolrag

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Government

Department of Government

Graduate School

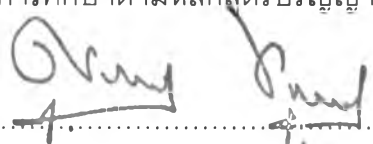
Chulalongkorn University

Academic Year 1997

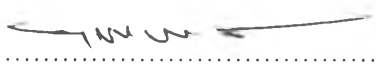
ISBN 974-638-610-7

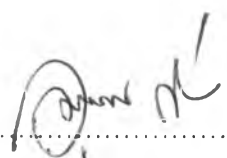
หัวข้อวิทยานิพนธ์ อุดมการณ์กับการเปลี่ยนแปลงของพรรคพลังธรรม
โดย นายสยาม วัฒนะมงคลรักษ์
ภาควิชา การปกครอง
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. อนุสรณ์ ลิ้มมณี


บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต


.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นพ. ศุภวัฒน์ ชูติวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์


.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. วิทยา สุจริตธนารักษ์)


.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. อนุสรณ์ ลิ้มมณี)


.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไชยันต์ ไชยพร)

สยาม วัฒนธรรมศึกษาศาสตร์ : อุดมการณ์กับการเปลี่ยนแปลงของพรรคพลังธรรม (IDEOLOGY AND CHANGES IN THE PALANGDHARMA PARTY) อ. ที่ปรึกษา : รศ. ดร. อนุสรณ์ ลิ้มมณี ; 160 หน้า. ISBN 974-638-610-7.

การศึกษาวิจัยเรื่อง อุดมการณ์กับการเปลี่ยนแปลงของพรรคพลังธรรม มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาว่าความเจริญรุ่งเรืองของพรรคพลังธรรมเป็นผลมาจากอุดมการณ์ของพรรคหรือไม่ และอย่างไร และ การที่พรรคพลังธรรมตกต่ำลงมีสาเหตุมาจากการเปลี่ยนแปลงอุดมการณ์หรือไม่

วิธีในการศึกษาวิจัย เป็นการศึกษาวิจัยเอกสารที่เกี่ยวข้องเป็นหลัก และสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือ พิมพ์ บทความในวารสาร บทความวิเคราะห์ เป็นต้น

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ความเจริญรุ่งเรืองของพรรคพลังธรรมเป็นผลมาจากการที่อุดมการณ์ ของพรรคมีความสอดคล้องกับสภาพสังคมในขณะนั้น ซึ่งเป็นสังคมที่ประสบปัญหาความมีคุณธรรมของนัก การเมืองและพรรคการเมือง โดยมีบุคลิกภาพของ พล.ต.จำลอง ศรีเมือง เป็นส่วนส่งเสริม และการที่พรรค พลังธรรมตกต่ำลงเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงหัวหน้าพรรค ที่ส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงอุดมการณ์ของ พรรค จากการยึดถือคุณธรรมเป็นการแสวงหาคะแนนนิยมจากประชาชน ประกอบกับความขัดแย้งที่พรรค พลังธรรมมีกับพรรคร่วมรัฐบาลอื่น ทำให้ประชาชนเกิดความเบื่อหน่ายและเสื่อมศรัทธาพรรคพลังธรรม เป็นผลให้พรรคพลังธรรมตกต่ำลงในที่สุด

ภาควิชา การปกครอง
สาขาวิชา การปกครอง
ปีการศึกษา 2540.....

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C830157 : MAJOR GOVERNMENT
KEY WORD: IDEOLOGY / PALANGDHARMA PARTY / CHAMLONG SRIMUANG
SIAM WATANAMONGKOLRAG : IDEOLOGY AND CHANGES IN THE
PALANGDHARMA PARTY. THESIS ADVISOR : ASSIST. PROF. ANUSORN
LIMMANEE, Ph.D. 160 pp. ISBN. 974-638-610-7.

This documentary research is aimed at finding whether and how the ideology of the Palangdharma Party and its change caused the rise and fall of the party in Thai politics.

It is discovered that the political prosperity of the Palangdharma Party resulted from the compatibility of the party's ideology with the then social situation. The legitimacy crisis of politicians and political parties together with the personality of Palangdharma's leader - General Chamlong Srimuang made the party's ideology quite attractive among voters in Bangkok. However, the ideological change from the virtue-centered to the popularity-center ideology after the changes of the party's leader and the conflicts between the party and other member parties of the coalition governments brought about a substantial loss of its popularity. This finally led to the decay of the party.

ภาควิชา.....การปกครอง.....

สาขาวิชา.....การปกครอง.....

ปีการศึกษา.....2540.....

ลายมือชื่อนิติ.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....



กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงและดำเนินไปได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็น และความเอาใจใส่เป็นอย่างดีจากท่านอาจารย์อนุสรณ์ ลิ้มมณี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และอาจารย์ผู้ที่มีความเป็นแม่พิมพ์อย่างที่สุด กราบขอบพระคุณสำหรับความเอื้ออาทรของบุพพการีทั้งสองท่านที่เป็นเสมือนแสงสว่างฉายนำทางแต่ผู้วิจัยตลอดมาจนถึงทุกวันนี้

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้คงมีอาจสำเร็จลงได้ หากปราศจากกำลังใจที่มีให้ตลอดเวลามา คุณชุตินา สุมณ และครอบครัว และความช่วยเหลือในเรื่องของเวลาจากคุณพ่อ ประธาน วิไลชนม์ พี่ภรรยา อำนวยวงศ์สวัสดิ์ นายอำเภอและปลัดอำเภออาวุโส อำเภอขามสะแกแสง จังหวัดนครราชสีมา ที่ให้อภัยในการลาราชการเพื่อทำวิจัยของผู้วิจัยเสมอ และสุดท้ายคือพี่ ๆ และเพื่อน ๆ ที่กรรมการปกครองทุกท่าน

หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีผลดีประการใดประการหนึ่ง ผู้วิจัยขออุทิศให้กับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นสถานศึกษาที่ได้ให้ความรู้แก่ผู้วิจัยอย่างมาก สำหรับความผิดพลาดที่เกิดขึ้นนั้นผู้วิจัยขออภัยไว้แต่เพียงผู้เดียว

สยาม วัฒนะมงคลรักษ์

กุมภาพันธ์ 2541

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 สภาพปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ในการศึกษา.....	5
1.3 กรอบความคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย.....	5
1.4 ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
1.5 สมมติฐานในการวิจัย.....	8
1.6 วิธีการศึกษา.....	8
1.7 แนวทางการวิจัย.....	9
1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
1.9 การนำเสนอผลการศึกษา.....	11
2. กรอบความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	12
2.1 ความหมายและลักษณะของอุดมการณ์.....	12
2.2 อุดมการณ์ในฐานะที่เป็นกลไกของพรรคการเมือง(โดยผู้นำ).....	18
2.3 ผู้นำกับการใช้อุดมการณ์ทางศาสนาในทางการเมือง.....	22
2.4 พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง.....	28
3. อุดมการณ์และความเจริญรุ่งเรืองของพรรคพลังธรรม.....	32
3.1 สภาพการณ์โดยทั่วไป.....	33
3.2 การก่อตั้งพรรคพลังธรรม.....	43
3.3 อุดมการณ์ของพรรคพลังธรรม.....	49

3.4	ความเจริญรุ่งเรืองของพรรคพลังธรรม.....	55
3.5	สรุปผลการศึกษา.....	75
4.	ความตกต่ำของพรรคพลังธรรม.....	78
4.1	ข้อกล่าวหาอันเกี่ยวเนื่องกับ พล.ต.จำลอง ศรีเมือง.....	89
4.2	ความเปลี่ยนแปลงภายในพรรคพลังธรรม.....	97
-	การเปลี่ยนแปลงหัวหน้าพรรค.....	97
-	การเปลี่ยนแปลงในอุดมการณ์ของพรรค.....	110
4.3	ความขัดแย้งกับพรรคร่วมรัฐบาล.....	120
-	ความขัดแย้งในการร่วมรัฐบาล นายชวน หลีกภัย.....	121
-	ความขัดแย้งในการร่วมรัฐบาล นายบรรหาร ศิลปอาชา.....	124
4.4	การสำรวจความนิยมของประชาชนที่มีต่อพรรคพลังธรรม.....	129
-	ความตกต่ำของพรรคพลังธรรม.....	144
4.5	สรุปผลการศึกษา.....	147
5.	บทสรุป.....	150
5.1	ข้อเสนอแนะ.....	153
	รายการอ้างอิง.....	154
	ประวัติผู้วิจัย.....	160

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 แสดงผลการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน 2528.....	58
3.2 แสดงรายชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคพลังที่ได้รับ เลือกตั้งเมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2531.....	59
3.3 แสดงผลการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 7 มกราคม 2533.....	60
3.4 แสดงรายชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคพลังที่ได้รับ เลือกตั้งเมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2535.....	61
4.1 แสดงรายชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคพลังที่ได้รับ เลือกตั้งเมื่อวันที่ 13 กันยายน 2535.....	79
4.2 แสดงรายชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคพลังที่ได้รับ เลือกตั้งเมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2538.....	85
4.3 สรุปโพลสำนักต่าง ๆ ก่อนการเลือกตั้ง วันที่ 2 กรกฎาคม 2538.....	134
4.4 แสดงความคิดเห็นจากการสำรวจทัศนคติ ที่มีต่อ พ.ต.ท.ทักษิณ.....	137
4.5 เปรียบเทียบจำนวนที่นั่ง ส.ส. พรรคพลังธรรม ในการเลือกตั้งแต่ละครั้ง.....	143
4.6 แสดงผลการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ในแต่ละครั้ง.....	144